

A JÖVŐ NEMZEDÉKEK JOGAI

Milánkovich András:
Egyszer volt – hol nem lesz?
Alaptörvény-ellenesség egy hatásköri átalakításban

A környezetvédelem olyan témakör, amelyben az Alaptörvény markáns arcú foglalkozást. Kimondja az állam és mindenki kötelezettségét a természeti erőforrások védelmére, fenntartására és megőrzésére [P] cikk (1) bekezdés], alapjogként biztosítja az egészséges környezethez való jogot, ezen kívül nevesíti a környezetvédelem néhány alapelvét is (XXI. cikk). Milyen körben biztosítanak védelmet a fenti rendelkezések? Hogyan konkretizálódnak a jogrendszerben? Hogyan kell reagálni, ha a fenti értékek sérelmet szenvednek? E cikkben a természet védelméről szóló törvény folyamatban lévő¹ módosításának alaptörvény-ellenességét igyekezünk bizonyítani.

„Eddig az ember magával a természettel küzdött; mostantól a saját természetével kell megküzdenie.”

Gábor Dénes

A következőkben először összefoglalásra kerül a hatályos törvényi szabályozás, majd összevetem azt a vizsgált törvényjavaslat tartalmával. Ezt követően felvázolom az egészséges környezethez való jog vonatkozásában az Alaptörvényből levezethető követelményrendszert, végül ennek felhasználásával értékelem először a törvényjavaslat vonatkozó rendelkezését, majd az elfogadott törvényt.

I. A törvényjavaslat

2014. december 8-án a Kormány az Országgyűlés elé terjesztette az egyes közigazgatási tárgyú törvények módosításáról szóló törvényjavaslatot,² amelyet a Miniszterelnökséget vezető miniszter jegyez. A 39 jogszabályt módosító javaslat „a közigazgatás hatékonyságának növelése” érdekében az Államreform II. program 2015-ös átalakításainak ágyaz meg. Ennek megfelelően többségében szervezeti módosításokat tartalmaz a közúti közlekedéstől a társadalombiztosítási és a bányászati igazgatáson át a gyámügyi szervekig: számos, eddig különálló intézményt gyűr be a fővárosi és megyei kormányhivatalok alá, emellett a kormányhivatalok szervezetén belül is lényeges változtatásokat visz keresztül. A módosítások többsége ezeket, illetve az ehhez kapcsolódó elnevezésbeli változásokat ülteti át a kapcsolódó törvényekbe.

¹ A cikk megírása óta a javaslatot 2015. március 3-án, az érintett pontok tekintetében lényegében változatlanul elfogadta az Országgyűlés. Lásd: 2015. évi VI. törvény.

² T/2329. számú törvényjavaslat. <http://www.parlament.hu/irom40/02329/02329.pdf> (Letöltve: 2015.10.30.).

Kivétel ez alól a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Tvt.) 39. § (1) bekezdésének tervezett módosítása, amely a természetvédelmi hatóság hatáskörén alakít. A megváltoztatni tervezett norma a védett természeti területeket érintő más (pl. építési) hatósági eljárásokban tisztázza a természetvédelmi hatóság szerepét.

A jelenleg³ hatályos szabályozás szerint „[v]édett természeti területre közvetlen kihatással lévő vagy azt közvetlenül érintő más hatósági eljárás során a természetvédelmi hatóság [...] szakhatóságként működik közre.” (Kivételt képeznek a környezeti hatásvizsgálat, vagy egységes környezethasználati engedélyköteles tevékenységek, hiszen ilyenkor a szerv önálló hatóságként jelenik meg az engedélyeztetés során.) A szakhatósági minőség lényegében azt jelenti, hogy az adott hatósági eljárásban (például egy út megépítésének engedélyezésekor) az eljáró hatóságnak bizonyos szakkérdésben (például az út használatával járó légszennyezés megengedhetősége kapcsán) ki kell kérnie egy másik szerv állásfoglalását. A Ket. szerint ez az állásfoglalás egyúttal kötelezi az eljáró hatóságot: a hatósági engedély pozitív tartalmú szakhatósági állásfoglalás nélkül nem adható ki.⁴ A Tvt. azon ügyek körét is pontosan meghatározza, amelyek esetében a természetvédelmi hatóság szakhatóságként vesz részt az engedélyezési eljárásokban. Ilyen például (a teljesség igénye nélkül):

- nyomvonalas létesítmények építésének;
- ipari, mezőgazdasági tevékenység végzéséhez szükséges telep létesítésének;
- veszélyes anyag átszállításának, tárolásának;
- bányatelek megállapításának, ásványkincsek kitermelésének

az engedélyezése – a védett természeti területeken.⁵ Védett természeti területnek a Tvt. vagy más jogszabály által védetté vagy fokozottan védetté nyilvánított (kiemelt természetvédelmi oltalomban részesülő) földterület minősül.⁶

A törvényjavaslat egy látszólag kisebb, ám nagyon messzire mutató változtatást tartalmaz: az idézett jogszabály „szakhatóságként működik közre” szövegrésze elé a „kormányrendeletben meghatározott esetekben” fordulatot illesztene. Azaz a módosítás arra irányul, hogy a Kormány – mintha egy étlapról válogatna kedvére – ezentúl rendeletben állapíthassa meg, a Tvt.-ben felsorolt ügytípusok közül melyek esetében vesz részt az eljárásban szakhatóságként a természetvédelmi hatóság, s melyek esetében nem. Mint bemutattam, jelenleg ezek mindegyikére maga a törvény írja elő a szakhatósági minőséget.

II. Az Alaptörvényből eredő követelmények; az Alkotmánybíróság gyakorlata

³ A törvény módosításának elfogadása előtt.

⁴ A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CLX. törvény 44. § (1) bekezdés.

⁵ Tvt. 39. § (1) bekezdés.

⁶ Tvt. 4. § g) pont.

A továbbiakban amellet fogok érvelni, hogy az ismertetett javaslat az Alaptörvény XXI. cikk (1) bekezdésébe foglalt egészséges környezethez való jogba ütközik, és azt alaptörvény-ellenesen korlátozza.

Az egészséges környezethez való jog mint alapjog 1972-ben, a stockholmi ENSZ konferencia után került be a korábbi Alkotmányba.⁷ A rendszerváltásig csupán deklaratív rendelkezést az 1989-es jogállami fordulat során változatlanul hagyták a szövegben, ám a '90-es években a jogalkotó valóban érvényesítette és tartalommal töltötte meg a rendelkezést (pl. a környezetvédelmi törvény 1995-ben,⁸ a természetvédelmi törvény 1996-ban). E munkából az Alkotmánybíróság is kivette a részét, amikor működésének első évtizedében kibontotta az egészséges környezethez való jog tartalmát, és meghatározta az abból eredő alkotmányos kívánalmakat. E tekintetben kiemelkedő jelentőségű „alaphatározat” a 28/1994. (V. 20.) AB határozat,⁹ amely megteremtette a később alkalmazott dogmatikai rendszert.

Az alapjogok tartalmának feltárásakor általában beszélhetünk az alapjog alanyi (szubjektív) és intézményvédelmi (objektív) oldaláról. Előbbi a jogosultakat megillető jogi pozíciókat jelenti, amelyekkel a jogosult érvényesítheti az alapjogot (például a választásokon részvételhez való jog), míg utóbbi az állam azon kötelezettségét öleli fel, hogy a jog érvényesülését pozitív eszközökkel tegye lehetővé (például a választási rendszer szabályozása és a választások megszervezése).

Az egészséges környezethez való jogra vonatkozó, atipikusnak mondható alkotmányi rendelkezés¹⁰ alapján az Alkotmánybíróság rögzítette, hogy mindenkit megillető alapvető jogról van szó. Kimondta ugyanakkor azt is, hogy az alapjog speciális tartalommal rendelkezik: „[a] környezethez való jog jelenlegi formájában nem alanyi alapjog, de nem is pusztán alkotmányos feladat vagy államcél”, hanem „önállósult és önmagában vett intézményvédelem, azaz olyan sajátos alapjog, amelynek az objektív, intézményvédelmi oldala túlnyomó és meghatározó.”¹¹

Az alapjogi megközelítés minimálisan azt jelenti, hogy bármely más alkotmányos értékkel kerüljön is szembe, a környezetvédelem azzal legalább egyenrangú, semmiképp sem szükséges eleve „fejet hajtania” más szempontok előtt. Az alanyi oldal hiányából következik, hogy senkinek sem származik joga az államtól a környezetvédelem meghatározott szintjét követelni. Az Alkotmánybíróság szerint az alapjog másik, intézményvédelmi oldala hivatott betölteni ezt a rést, így abból az állam konkrét kötelezettségei vezethetők le.¹²

⁷ A Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 18. §.

⁸ A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. Törvény.

⁹ ABH 1994, 134.

¹⁰ 18. § „A Magyar Köztársaság elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez.”

¹¹ 28/1994. (V.20.) AB határozat, ABH 1994. 134, 137-138.

¹² 28/1994. (V.20.) AB határozat, ABH 1994. 134, 138.

Az államnak ebből fakadóan kötelezettsége keletkezik a környezetvédelmi kérdések szabályozására,¹³ valamint arra, hogy jogalkotáskor egyébként mérlegelje a környezeti érdekeket,¹⁴ azokat mind a döntés-előkészítés, mind a döntéshozatal során emelje be a szempontrendszerbe (integráció elve). A megfelelő védelmi szint meghatározása szintén az állam, a jogalkotó feladata;¹⁵ ennek rendeltetése – az alaphatározat szerint – a környezetromlás elkerülése. Ebből két dolog is következik: egyrészt a hangsúlyt a megelőzésre, s nem az utólagos szankcionálásra kell fektetni (megelőzés elve),¹⁶ másrészt „az állam nem élvez szabadságot abban, hogy a környezet állapotát romlani engedje, vagy a romlás kockázatát megengedje.”¹⁷ A jogalkotás terén megfogalmazott garanciák azért roppant lényegesek, mert – ahogy említettem – éppen ez (az intézményvédelmi oldal) ellensúlyozza az alapjog csökevényes alanyi oldalát.

Ezek az elméleti kiindulópontok nagy hatással voltak az Alkotmánybíróságra, amikor az alaphatározatban kifejlesztette az egészséges környezethez való jog alapjogi dogmatikájának leghíresebb (egyúttal leginkább vitatható)¹⁸ elemét: a visszalépés tilalmát. A *non derogation principle*-nek is nevezett elv lényege, hogy a környezetvédelemben egyszer már biztosított védelmi szintet az állam utólag nem ronthatja le, azaz nem állapíthat meg annál alacsonyabb szintű védelmet, kivéve, ha az más alapjog, vagy alkotmányos érték érvényesüléséhez elkerülhetetlen. A visszalépés mértéke azonban ekkor sem lehet aránytalan.¹⁹ A *non derogation* elve tehát a védelmi szint megváltoztatására, annak csökkentésére vonatkozik.

Minthogy az Alkotmány vonatkozó szövegét az Alaptörvény átvette (sőt, egyéb környezetvédelmi rendelkezéseket emelt be a normái közé), az Alkotmánybíróság 2013-ban megállapította, hogy a tartalmi egyezés folytán a tárgyban hozott korábbi határozatait az Alaptörvény hatálybalépése után is felhívhatók, az alkotmányjogi érvelésben alkalmazhatók.²⁰

III. A törvényjavaslat értékelése a hatályos szabályok és az alkotmányos kívánalmak vonatkozásában

Az AB gyakorlatának vázlatos áttekintése után eljutottunk arra a pontra, hogy az ismertetett megállapításokat alkalmazzuk a vizsgált törvénytervezetre. Előtte azonban érdemes felidézni a szabály törvényi környezetét.

¹³ 996/G/1990. AB határozat, ABH 1993. 533, 535.

¹⁴ 30/2000. (X.11.) AB határozat, ABH 2000. 202.

¹⁵ 996/G/1990. AB határozat, ABH 1993. 533, 534.

¹⁶ 28/1994. (V.20.) AB határozat, ABH 1994. 134, 141.

¹⁷ 48/1997. (X. 6.) AB határozat, ABH 1997, 502, 504.

¹⁸ Fodor László: *Környezetvédelem az alkotmányban*. Gondolat Kiadó – Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Karának közös kiadványai IV, Debrecen, 2006, 68-69. o.

¹⁹ 28/1994. (V. 20.) AB határozat, ABH 1994, 134, 140.

²⁰ 3068/2013. (III. 14.) AB határozat, Indokolás [44]-[46], a korábbi határozatok felhasználhatóságára nézve a 22/2012. (V. 11.) AB határozat, Indokolás [41], ill. újabban a 13/2013. (VI. 17.) AB határozat, Indokolás [32]-[33] alapján.

III.1. A természetvédelmi törvény kontextusa

A Tvt. 31. §-a a megismert környezetvédelmi alapelvekkel összhangban, általános jelleggel rögzíti: „[t]ilos a védett természeti terület állapotát (állagát) és jellegét a természetvédelmi célokkal ellentétesen megváltoztatni.” Az általános rendelkezést konkretizálja például a 35. § (1) bekezdésében található felsorolás: „tilos olyan épületet, építményt, nyomvonalas létesítményt, berendezést létesíteni vagy üzembe helyezni, amely [a védett természeti terület] jellegét és állapotát veszélyezteti, károsítja, vagy ott a tájképi egységet megbontja. [...]” E kívánalmat igyekszik garantálni (egyebek mellett) a törvény hatályos 39. §-a,²¹ amikor a védett természeti területre közvetlen kihatással lévő vagy azt közvetlenül érintő (tehát kifejezetten a természetvédelemmel összefüggő) hatósági eljárások meghatározott körében szakhatóságként jelöli ki a természetvédelmi hatóságot. Ezekben az ügyekben a természetvédelmi hatóság képes érvényesíteni és a döntésbe becsatornázni az imént ismertetett szempontokat.

Az Országgyűlés elé terjesztett új szabályozás ezt úgy változtatná meg, hogy kormányrendeletbe utalná azon eljárások megjelölését, amelyeknél fennmarad a szakhatósági minőség. A többi, kormányrendeletben fel nem sorolt eljárásnál ez azonban elveszne, a természetvédelmi hatóság kontrollja tehát ilyen módon nem tudna érvényesülni. A jövőben tehát a Kormány döntésétől függene, hogy a törvénynek az 1. pontban ismertetett zárt felsorolásából válogatva mely eljárásoknál hagyja meg a szakhatósági jogállást, illetve melyeknél vonja azt el. A kormányrendelet tehát kizárólag a hatályos szabálynál szűkebben, vagy legfeljebb azzal azonos módon – ekkor természetesen értelmét veszítené a módosítás – vonhatná meg a kört, de annál tágabban semmiképpen sem. (Fenntarthatja például a Kormány a szakhatósági eljárást bányatelek megállapításánál, de kiveheti alóla a veszélyes anyagok elhelyezését, vagy az útépitést.) A teljesség kedvéért megemlítendő, hogy a bevezetni tervezett szabályozási technika a hatályos Tvt. 39. § (1) bekezdés i) pontjában jelenleg is érvényesül. Itt a vízgazdálkodási, vízvédelmi tevékenységek és létesítmények engedélyezése esetén dönthet kormányrendelet a szakhatóság bevonásáról.

III.2. A törvényjavaslat értékelése

A fentiek arra utalnak, hogy a módosítás visszalépést jelent az elért védelmi szinttől. Vizsgálni kell tehát, hogy van-e olyan alapjog vagy alkotmányos érték, amelynek az érvényesüléséhez elkerülhetetlen a módosítás. A tervezet részletes indokolása a javasolt szabályozásra érdemi információt nem tartalmaz, az általános indokolás pedig lényegében a közigazgatás hatékonyságának a növelését és működési költségeinek a csökkentését jelöli meg a törvény céljaként.

Ebből több következtetés is levonható. Egyrészt ezek az érdekek nem tekinthetők olyan alkotmányos érték letéteményesének, amellyel szemben az egészséges környezethez való jognak engednie kellene. Ugyanígy nem minősül legitim célnak az a kitapintható jogalkotói szándék sem, hogy az érintett eljárások engedélyeztetésének akadályait lebontsák. Másrészt az indokolásból ugyan meg nem állapítható, de valószínűsíthető,

²¹ A cikk írásakor hatályos állapot.

hogy a döntés-előkészítés során a törvény előkészítője nem vette figyelembe a környezeti szempontokat, ahogyan a potenciális szennyezés megelőzésére (amelyet a természetvédelmi hatóságnak az engedélyezésbe történő bevonása, nem pedig a kirekesztése erősítene) sem fordított kellő figyelmet.

Összességében elmondható, hogy a törvényjavaslat általam vizsgált 9. §-a

- a korábbi védelmi szinttől való olyan visszalépést jelent, amely nem igazolható;
- sérti a megelőzés elvét;
- valószínűleg sérti az integráció elvét,

ezáltal alaptörvény-ellenes.

A megállapításokat közérdekű bejelentés formájában eljuttattuk az Igazságügyi Minisztériumnak, a Miniszterelnökségnek, Országgyűlés Hivatalának, és az alapvető jogok biztosának, megküldtük továbbá környezetvédelmi civil szerveződéseknek.

IV. A törvényjavaslat utóélete: kérdőjeles félsiker?

IV.1. A törvény elfogadása és a végleges normaszöveg

A törvényjavaslatot végül 2015. március 3-án elfogadta az Országgyűlés, a köztársasági elnök pedig március 11-én kihirdette azt. Feltűnik azonban, hogy a fenti okfejtés által kimutatható módon alaptörvény-ellenes 9. § a törvényalkotási eljárás során megváltozott, így a Tvt. a beterjesztett törvényjavaslathoz képest végül másképpen módosult – az elemzés sem maradhat tehát adós a hatályba lépett szöveg ismertetésével és értékelésével.

A felvetett alkotmányossági aggályok a törvényjavaslat általános vitájában ugyan szintén felmerültek,²² ám az eljárás további szakaszaiban sem a részletes vitát lefolytató Igazságügyi bizottság, sem a Törvényalkotási bizottság ülésén nem kerültek elő.²³ Egy ellenzéki módosító javaslat éppen a kifogásolt szövegrész elvetésére irányult,²⁴ ám ezt a kijelölt bizottság, majd – külön szavazás iránti kérelem után – a plénum nem fogadta el.

Jelentősen módosult azonban a vizsgált szövegrész az előterjesztő (azaz a Kormány – a konkrét esetben a Miniszterelnökségen keresztül) javaslatára, amelyet a részletes vita során elfogadtak, így a részletes vitát lezáró bizottsági módosító javaslat már ezt a változatot tartalmazza.²⁵ Mivel a Törvényalkotási bizottság e tekintetben nem módosított,

²² Schiffer András vezérszónoki felszólalása. 41. ülésnap (2014.12.16.), 225. felszólalás. <http://sgis.parlament.hu/archive/playseq.php?date1=20141216&time1=082632&offset1=072038.153&date2=20141216&time2=082632&offset2=072903.67&type=real> (Letöltve: 2015.10.31.).

²³ A bizottsági ülések jegyzőkönyveit ld. <http://www.parlament.hu/documents/static/biz40/bizjvk40/IUB/1502261.pdf> (Igazságügyi bizottság 2015.02.26-i ülése, 40-41. o. Letöltve: 2015.10.31.), illetve <http://www.parlament.hu/documents/static/biz40/bizjvk40/TAB/1502271.pdf> (Törvényalkotási bizottság 2015.02.27-i ülése, 28-45. o. Letöltve: 2015.10.31.).

²⁴ <http://www.parlament.hu/irom40/02329/02329-0004.pdf> (Letöltve: 2015.10.31.).

²⁵ <http://www.parlament.hu/irom40/02329/02329-0005.pdf> (Letöltve: 2015.10.31.).

a törvényjavaslat végül a megváltozott szöveggel került az Országgyűlés elé, amely azt el is fogadta.²⁶

Az elfogadott törvény másként módosította a Tvt.-t. A 39. § elé a következő szakaszt iktatta be:

38/A. § (1) A védett természeti területre közvetlen kihatással lévő vagy azt közvetlenül érintő eljárásokban a természetvédelmi szempontok érvényesülését szakhatósági eljárás keretében vagy szakkérdésként kell vizsgálni.

(2) A hatóság a tervezett tevékenység elvégzéséhez nem járulhat hozzá, ha az (1) bekezdés szerinti vizsgálat alapján az természeti értéket vagy védett természeti területet veszélyeztetne vagy károsítana.

A 39. § (1) bekezdése pedig az eredeti javaslattól („kormányrendeletben meghatározott esetekben”) eltérő feltételhez köti a természetvédelmi hatóság szakhatóságként történő közreműködését. Ez akkor kötelező, „ha a szakhatósági közreműködés törvényben meghatározott eljárási feltételei fennállnak”.

A törvény bővült még egy új felhatalmazó rendelkezéssel is, amely a Kormányt jogosítja fel jogalkotásra: kormányrendeletben kell szabályozni a természetvédelmi eljárások során vizsgálandó szakkérdéseket és más hatósági eljárásban vizsgálandó természetvédelmi szakkérdéseket.²⁷

IV.2. A hatályba lépett normaszöveg értékelése

Az ismertetett törvényszöveg ugyan olyan megoldást vezet be, amely ebben a formában – jelenleg – kiállja az alkotmányosság fent bemutatott próbáját, mégis felemásnak mondható és hordoz magában veszélyeket.

A 39. § (1) bekezdésének megváltoztatása a területi államigazgatásnak az e módosító törvénnyel végbement nagyarányú központosítására reflektál. Az újonnan beiktatott 38/A. § (1) bekezdése általános jogalkotói parancsot fogalmaz meg a természetvédelmi szempontok érvényesülésének vizsgálatára a releváns hatósági eljárásokban (legalább szakkérdésként). Fontos azonban észlelni, hogy ezúttal az új szakasz (1) bekezdése, a jogkövetkezményekről szóló (2) bekezdése és ezekkel kapcsolatban a 85. § (1) bekezdés 13. pontjában felbukkanó felhatalmazás együttesen hordozzák magukban a védelmi szinttől való visszalépés kockázatát.

A (2) bekezdés értelmében ugyanis a hatóság nem járulhat hozzá a tevékenységhez, ha az (1) bekezdés szerinti (szakhatóságként elvégzett vagy szakkérdésként történő) vizsgálat alapján veszélyes vagy káros lenne a természetre. A felhatalmazó rendelkezés azonban épp az (1) bekezdés szerinti vizsgálatokban mérlegelendő természetvédelmi szakkérdéseknek a meghatározását hagyja a Kormányra, amelyek alapján a (2) bekezdésben meghatározott jogkövetkezmény, azaz a hozzájárulás megtagadása alkalmazható lenne.

²⁶ 2015. évi VI. törvény egyes közigazgatási tárgyú törvények módosításáról

²⁷ Tvt. 85. § (1) bekezdés 13. pont

Ebből következik, hogy a hatályba lépett szabályozás alkotmányossága kizárólag a kormányrendelet ismeretében lesz egyértelműen megvizsgálható – ez a jogszabály azonban mindeddig nem készült el. Ha például a kormányrendelet azt tartalmazná, hogy nyomvonalas létesítmények létrehozásának (pl. autópálya-építések) engedélyezésekor nem tartozik a természetvédelmi szakkérdések közé annak a vizsgálata, hogy az építkezésnek milyen hatása lesz a helyi állatvilág életkörnyezetére (pl. vándorlási útvonalak, szaporodási helyek, élelemszerzés, stb.), akkor a jogszabályi környezet összességében egyértelmű visszalépést jelentene, így ismét alaptörvény-ellenes lenne. Bár a kormányrendelet hiányában erről egyelőre nem tehetők érdemi kijelentések, az a szabályozási elv, amely a lehetséges szakkérdések lajstromát ilyen potenciális megkötésekkel terheli, önmagában kevés bizalomra ad okot.

Összegzőképpen kijelenthető, hogy az elfogadott szabályozás e formájában és a végrehajtó jogszabály hiányában nem sérti az Alaptörvény XXI. cikkében foglalt rendelkezést, ám magában hordozza annak lehetőségét, azaz alkalmas lehet rá. Úgy tűnik, hogy a jogalkotó – s az eredményt tekintve lényegtelen, hogy jelen írás hatására, vagy egyéb megfontolás alapján – „elodázta” a kérdés eldöntését, amelyet egy fondorlatosabb és nehezebben nyomon követhető (vagy kevésbé pejoratív szóhasználattal: cizelláltabb) jogalkotási megoldással igyekszik eltüntetni szem elől. Épp emiatt különösen érdekes a jövő szempontjából, hogy a kormányrendelet megalkotásakor milyen felfogást kíván érvényesíteni a jogalkotó – a témát pedig mi sem fogjuk szem elől téveszteni.